

ادبیات کودک و نوجوان

به همراه معرفی نویسندگان و شاعران ادبیات کودک

برخی از کشورهای همسایه

دکتر سیاوش مرشدی

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان،

مرکز گمیشان

سرشناسه	:	مرشدی، سیاوش / ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	:	ادبیات کودک و نوجوان (به همراه معرفی نویسندگان و شاعران ادبیات کودک برخی از کشورهای همسایه) / سیاوش مرشدی
مشخصات نشر	:	تهران: نشر بید، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	:	۱۸۴ص. ۱۸ س ۲۴ م
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۹۱۰-۵۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	ادبیات کودکان و نوجوانان (فارسی - ایران)
موضوع	:	Children's literature, Persian - Iran
رده بندی کنگره	:	PIR۳۴۴۵
رده بندی دیویی	:	۸۱۵/۹۳۵۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۶۵۹۶۲۷

www.ketab.ir

انتشارات بید

تلفن: ۰۹۱۸۳۶۳۰۱۳۱ - ۴۴۲۴۲۷۵۱

ادبیات کودک و نوجوان

به همراه معرفی نویسندگان و شاعران ادبیات کودک برخی از کشورهای همسایه

سیاوش مرشدی

• چاپ اول: ۱۴۰۰ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه • ناشر: بید

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۱۰-۵۶-۸

قیمت: ۷۵,۰۰۰ تومان

فهرست

- ۱..... پیشگفتار
- ۳..... تعریف ادبیات
- ۴..... ادبیات کودک و نوجوان
- ۹..... شعر کودک
- ۱۴..... ادبیات کودک و نوجوان در ایران
- ۱۴..... ادبیات کودک و نوجوان در ایران پیش از اسلام
- ۲۵..... ادبیات کودک و نوجوان در ایران پس از اسلام
- ۲۵..... رودکی سمرقندی
- ۲۶..... نظامی گنجوی
- ۲۹..... گلستان سعدی
- ۳۰..... مثنوی معنوی
- ۳۲..... عُبَید زاکانی
- ۳۴..... علی اکبر خان صابر تبریزی

پیشگفتار

«به نام کردگار هفت افلاک»

اگرچه از روزگاران کهن، داستانها و اشعار و افسانه هایی وجود داشت که برای کودکان نوشته یا سروده شده بود ولی مورد علاقه کودکان بود. در واقع ادبیات کودک و نوجوان به عنوان گونه ای مستقل بیشتر به ۳۰۰ تا ۴۰۰ سال پیش یعنی از سده شانزدهم میلادی به بعد است. در ایران هم پیشتر از دوره مشروطه و شکل گیری مدارس جدید، این نوع ادبیات رواج پیدا کرده اگرچه نمونه این نوع ادبیات به پیش از اسلام برای نمونه درخت آسوریک برمی گردد.

در رشته آموزش ابتدایی ۲ واحد نظری اختصاص به درس «تاریخ ادبیات کودک و نوجوان» دارد. از سال ۱۳۹۱ خورشیدی خدا به بنده توفیق داد که این درس را برای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی گمیشان (استان گلستان) در کرانه خاوری دریای خزر و در غرب ترکمن صحرا تدریس کنم، لذا نیز یک تهیه مطالب برای این درس احساس شد و از اینرو اقدام به تألیف کتاب پیشرو کردم.

تلاش کردم پس از توضیح کلیات درباره تعریف ادبیات و ادبیات کودک و نوجوان به تاریخچه این ادبیات و نمونه های آن در ایران و در مرحله بعدی در کشورهای همسایه که سابقه فرهنگی و تاریخی کهن با ایران زمین دارند کنم. لذا حاصل این تلاشها، کاری

است که پیشرو دارید.

امیدوارم چنانکه در تلاش بوم به افزون شدن آگاهی به ویژه نسل جوان در خصوص مشاهیر تاریخ ادبیات کودک و آثار برجسته این ادبیات سودمند باشد. کوشش بر این بود که مطالبی نیز برای نخستین بار به صورت ترجمه و تألیف درباره برخی مشاهیر کودک و نوجوان در این کتاب گنجانده شود که پیش از این یا به آن نپرداخته اند یا کمتر پرداخته شده است و در عین حال نیاز به پرداخت آنها به دلیل اهمیت و تأثیرگذاری آنها احساس می‌شود.

این کتاب را تقدیم به هموطنان نازنین، مهمان نواز ترکمنم، به ویژه مردم شهرستانهای گمیشان، سیمین شهر و ترکمن تقدیم می‌کنم و همه عزیزانی که هنوز به دنیای پاک کودکی باور دارند در این کتاب شریکند. در پایان شعر را با ابیات شاعر برجسته کشورمان ایران -مختومقلی فراغی- به پایان می‌رسانم

مختومقلی، نام‌خدا را بر زبان بیاور

در برابر بندی و سختی شکر و برای خوبی شکر کن

در گورستان بنشین و بیندیش

آنها که من من می‌کردند، اکنون خفته و خاک شده‌اند

مختومقلی، الله آدین ذکر ایله

یامانه صبر ایله، یاغشا شکر ایله

گورستانی گورده اوتور فکر ایله

من من دیان ارلر باتیر قوم بولوب

گمیش تپه

۱۴۰۰ خورشیدی